

‘Juf, ik snap het niet.’ ‘Goed zo!’

#innovatie

#op koers blijven

**#professionele
leergemeenschap**

#samen

#toekomstgericht

#eigenaarschap

#plezier

Van het zeker weten (fixed mindset) hoe iets zit naar het opeens niet meer zo zeker weten (growth mindset). Dan pas leer je, dan groei je echt. Beseffen leerlingen én leerkrachten van de Titus Brandsma. De leerlingen gebruiken knijpers, door henzelf uitbundig met viltstiften versierd: dit ben ik. Na een les mogen ze hun knijper naar een andere plek verhuizen. Van bij voorbeeld ‘ik vind het nog moeilijk’ naar ‘ik heb het door’.
Dolenthousiaste schoolleider Maurice Bavelaar (Titus Brandsma, Delft) weet er inmiddels alles van. Samen met zijn team werkt hij aan het loslaten van een fixed mindset en gaat hij samen met zijn school op weg naar een growth mindset.

“Ze noemen het ‘Leren Zichtbaar Maken’,” vertelt Maurice, die overigens zelf als kind op de Titus Brandsma heeft gezeten. “Dit is geen methode, het is eerder een andere, onderwijskundige benadering. Onze inspiratiebronnen Hattie en Nottingham (zie kaders) hebben wetenschappelijk aangetoond dat sommige dingen die we al jaren doen eenvoudigweg niet werken. We roepen bij voorbeeld de hele dag dat leerlingen iets goed doen. Maar onderzoek heeft uitgewezen dat die feedback bijna geen effect heeft op de

resultaten van de kinderen.

Tegenwoordig doen we dit anders op onze school. Als kinderen zeggen: 'Juf, ik snap het niet', dan is het eigenlijk beter om te zeggen: 'Goed zo!'. Juist als je in aanraking komt met iets onbekends begint het leren. Ze noemen dat ook wel 'de leerkuil' of de leeruitdaging. Slimme kinderen die steeds te horen krijgen dat ze slim zijn, voelen zich als ze iets niet weten of kunnen opeens dom. Terwijl, het niet weten nu juist het beginpunt van leren is!" Maurice Bavelaar haalt glimlachend de legendarische Pippi Langkous aan: "Ik heb het nog nooit gedaan, dus zal ik het wel kunnen.' Dat woordje 'nog' is een heel belangrijke rol bij ons op school gaan spelen."

Van fixed naar growth

Bij zichzelf ontdekte Maurice dat hij ook een 'fixed mindset' had. Het zeker weten. Zo van: zo doen we het, want zo heeft het altijd gewerkt. Hij bekent hoe hij zich echt aan het begin voelt staan, maar kijkt daar zeer opgewekt bij. Hoe is dat bij zijn collega's die net als hij de weg bewandelen naar een 'growth mindset'? Maurice: "Het is natuurlijk best wel een andere benadering die beweging van leiden naar begeleiden. Collega's gaan nu in gesprek met leerlingen en stellen hen vragen, dat vraagt om een andere benadering. Daarbij maken we het leren zichtbaar; op de muur, bij voorbeeld. Met de knijpers waarmee kinderen laten zien waar ze zijn en waar ze naar toe willen. Zeker omdat wij op de Titus Brandsma gewend zijn aan klassikale instructie, vraagt het nogal wat van collega's. We nemen kleine stapjes, al

"Leraren en leerlingen denken vaak dat leren gemakkelijk moet zijn. Vraag maar eens aan collega's en kinderen wie de beste leerlingen zijn. De meesten wijzen dan leerlingen aan die het 'gewoon doorhebben', die dingen weten zonder schijnbare moeite of die van nature talent voor iets hebben. Maar dit zijn nu juist eigenschappen die niet met leren te maken hebben. Leren is meer een uitdaging. Om diep te leren is het nodig dat je op de grens staat tussen weten en niet weten. Je erkent dat je bepaalde dingen nog niet weet, maar dat je die met inzet en de juiste strategie wel te weten kunt komen. Soms betekent leren dat we moeten herordenen wat we al weten, of dat we bestaande kennis moeten loslaten om iets beter te begrijpen. Zoals Piaget zei: "Om te leren is onbalans nodig." Dat wil zeggen dat je pas diep leert als hetgene wat je weet niet in balans is met wat je tegenkomt. Wanneer je denkt: "Hé, hoe zit dit, ik snap het niet" of "Dit klopt toch niet?", dan is de balans uit evenwicht en krijg je de kans om te leren en te groeien."

Zie ook: [Onderwijswetenschapper John Hattie](#)

Het citaat is van onderwijswetenschapper John Hattie

onze studiedagen besteden we eraan. We zijn waakzaam, we willen niet te snel gaan. Zie het als de Tour de France: we stappen tegelijk op en daarna heeft iedereen zijn eigen snelheid. Maar ik merk al dat het werkt. Ik hoorde over een leerling uit groep 6: hij wilde werk mee naar huis nemen omdat hij verder wilde.” En Maurice? Die straalt, het zit wel lekker in de leerkuil zo te zien.

Lees hier meer over [James Nottingham](#)

[En zo ziet ie eruit: de leerkuil](#)

